

**نگاه جامع فقهی. حقوقی به پیوند عضو از حیوان
به انسان و چالش‌های اخلاقی و پزشکی در آن**

نویسنده:

عبدالله فرجی

— سرنامیه: فرجی، عبدالله، ۱۳۵۸
بیوند اعضاء حیوان به انسان: با نگاه جامع فقهی، حقوقی و جانش‌های اخلاقی و یرسکی در آن / عبدالله فرجی: عنوان و نام بدید

مشخصات نشر: قم: بیرون ولایت، ۱۳۹۷
۱۸۵: ص: ۱۴ / ۵ / ۲۱-۵ س م: مشخصات ظاهری
شابک: ۲۰۰۰۰ ریال ۱-۶-۹۳۰۹۰-۶۰۰-۹۷۸

فیضان و سعیت فهرست نویسی

(بیوند اندام‌ها و بافت‌ها (فقه: موضوع

(Islamic law) Transplantation of organs, tissues, etc.: موضوع

بیوند اندام‌ها و بافت‌ها — جنبه‌های اخلاقی: موضوع

Moral and ethical aspects Transplantation of organs, tissues, etc.: موضوع

حقوق حیوان‌ها — جنبه‌های مذهبی — اسلام: موضوع

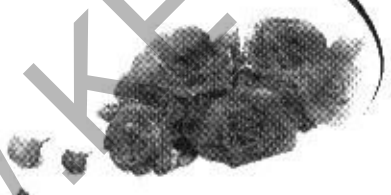
Religious aspects — Islam Animal rights: موضوع

رده بندی کنگره: ۱۹۸/۶ / ب ۴۹۶ / ۱۳۹۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۷۰۰۱۳

سرواچ ولایت

شابک
۹۷۸-۶۰۰-۹۳۰۹۰-۶۰۰-۱

نام کتاب بیوند اعضاء حیوان به انسان
نائر بیرون ولایت
مؤلف عبدالله فرجی
چاپ اول / ۹۷
شمارگان ۳۰۰ جلد
چاپخانه بیشکام
قیمت ۲۰۰۰۰ ریال

شماره تماس: انتشارات بیرون ولایت
۹۳۵۴۱۳۳۹۱۳ و ۹۱۹۹۷۱۴۲۸

سخن مؤلف

سلامت جسم یکی از نعمت‌های بسیار با ارزش خداوند متعال به انسان می‌باشد. لذا در کسان مبارک پیامبر خاتم النبیین و ائمه هدی سفارش فراوان، جهت طلب و درخواست عاقبت و سلامتی جسم، بیان شده است و بشر همواره برای سلامتی خود، تلاش‌هایی را نموده است. ولی با این حال، به علل مختلف سلامتی خود را از دست داده است و وی را دچار معضل نموده است که یکی از آن معضلات بسیار خطرناک، از دست دادن عضوی از بدن می‌باشد. لذا انسان از دربار به فکر جبران این ضایعه برآمده است. اینجا بود که انسان رویای جابه‌جایی اعصاب فاسد را اعطای صحیح را سر بروراند و برای تأمین جابه‌جایی، ناگزیر به اعضای دیگر انسان‌ها یا حیوانات روی آورد.

لذا بحث پیوند عضو مطرح گردید که یکی از مسائلی جدید پزشکی گردید که به مرور زمان با پیشرفت علم پزشکی و تلاش پزشکان در این عرصه به موفقیت‌های چشم‌گیری دست یافتند که باعث نجات جان حمل‌کنندگانی از انسان‌ها شد.

ولی با گذشت زمان، مشکلات عدیده‌ای بر سر راه تکنولوژی پیوند عضو از دیگری به وجود آمد، که یکی از عمده مشکلات اساسی این علم، کمبود عضو پیوندی بود، زیرا میان درخواست‌کننده‌ی عضو و شخص دهنده‌ی عضو تعادل وجود نداشت و بسیاری از بیماران در لیست انتظار پیوند عضو، در اثر نبود عضو، جانشان را از دست می‌دادند. لذا این سؤال به ذهن می‌آید که آیا می‌توان برای تأمین عضو کافی برای پیوند، به دنبال جایگزین مناسب بود. مثلاً عضو حیوان را به انسان پیوند زد؟ آیا پیوند عضو از حیوان به انسان از نظر فقهی و حقوقی چه وضعیتی دارد؟ آیا روا خواهد بود یا نه؟ آیا بقرض موافقت فقها، دچار چالش‌های اخلاقی و پزشکی نخواهد شد؟

لذا در این نوشتار، تکنولوژی پیوند عضو از حیوان به انسان را از منظر فقهی و حقوقی و چالش‌های اخلاقی پزشکی در آن را بررسی خواهیم کرد.

و در آخر از همه‌ی اساتید، دوستان و عزیزان و ناشر محترم که در تهیه‌ی این کتاب ناچیز،
حقیر را یاری نموده‌اند تشکر می‌نمایم و از همه‌ی عزیزانی که این کتاب را مطالعه می‌نمایند
نقضا دارم. در صورت مشاهده‌ی هرگونه عیب و نقصی، حقیر را راهنمایی نمایند.

عبدالله فرجی

۱۳۹۷/۷/۹

۲۱ محرم ۱۴۴۰ هـ ق

WWW.KETAB.IR

فهرست مطالب

۱ مقدمه

بخش اول: مفاهیم و کلیات در پیوند عضو از حیوان به انسان

۹	فصل اول: مفاهیم در لغت و اصطلاح
۱۱	۱.۱.۱. پیوند ☒
۱۱	۲.۱.۱. عضو ☒
۱۴	۳.۱.۱. حیوان ☒
۱۴	۴.۱.۱. انسان ☒
۱۵	۵.۱.۱. یافت ☒
۱۶	۶.۱.۱. مری ☒
۱۶	۷.۱.۱. منله ☒
۱۷	۸.۱.۱. انابازی ☒
۱۹	فصل دوم: کلیات
۲۱	۱.۲.۱. گفتار اول: تاریخچه‌ی پیوند عضو از حیوان به انسان
۲۵	۲.۲.۱. گفتار دوم: اهمیت و نیاز پیوند عضو از حیوان به انسان
۲۷	۳.۲.۱. گفتار سوم: منابع تأمین پیوند اعضا
۲۷	انواع پیوند اعضا
۳۷	۱.۳.۲.۱. پیوند عضو مصنوعی
۳۸	۲.۳.۲.۱. پیوند عضو از انسان به انسان
۳۸	۱.۲.۳.۲.۱. پیوند عضو از مسلمان زنده و پیوند آن به مسلمان دیگر
۳۰	۲.۲.۳.۲.۱. پیوند عضو مسلمان به کافر
۳۰	۳.۲.۳.۲.۱. پیوند عضو کافر به مسلمان
۳۱	۴.۲.۳.۲.۱. پیوند عضو مردود به زنده

- ۳۱ شرایط استفاده از اعضای میت.....
- ۳۱ ۵.۲.۳.۲.۱. پیوند اعضای ناسلی.....
- ۳۲ ۳.۲.۳.۱. پیوند اعضای حیوان به انسان.....
- ۳۲ ۴.۲.۱. گذار چهارم: بررسی ادله‌ی موافقین و مخالفین پیوند عضو.....
- ۳۳ ۱.۴.۲.۱. ادله‌ی موافقین پیوند عضو.....
- ۳۳ ۱.۱.۴.۲.۱. مبحث اول: ابا.....
- ۳۳ ۲.۱.۴.۲.۱. مبحث دوم: روایات.....
- ۳۶ ۳.۱.۴.۲.۱. مبحث سوم: ضرورت احیای نفس.....
- ۳۷ ۴.۱.۴.۲.۱. مبحث چهارم: اسلی عملی.....
- ۳۷ ۵.۱.۴.۲.۱. مبحث پنجم: حکومت ادله‌ی عباوین ثانویه بر ادله‌ی عباوین اولیه.....
- ۳۸ ۶.۱.۴.۲.۱. مبحث ششم: فاعل‌دی بر اجزا.....
- ۴۰ ۷.۱.۴.۲.۱. مبحث هفتم: ایصاله‌ی اجزای به عنوان اصل نفس.....
- ۴۰ ۸.۱.۴.۲.۱. مبحث هشتم: تسکک به مقاصد الشریعه.....
- ۴۰ ۲.۴.۲.۱. ادله‌ی واری‌ی مجامین پیوند عضو.....
- ۴۰ ۱.۲.۴.۲.۱. مبحث اول: هدف حرمت میت مسلمان.....
- ۴۴ ۲.۲.۴.۲.۱. مبحث دوم: حرمت مثله.....
- ۴۶ ۳.۲.۴.۲.۱. مبحث سوم: عدم جواز تاخیر دفن.....
- ۴۷ ۴.۲.۴.۲.۱. مبحث چهارم: وجوب دفن اعضای مرده.....
- ۴۷ ۵.۲.۴.۲.۱. مبحث پنجم: حرمت انشعاب از میت.....
- ۴۸ ۶.۲.۴.۲.۱. مبحث ششم: ندانستن منفعت حلال.....
- ۴۹ ۷.۲.۴.۲.۱. مبحث هفتم: نطفان بیرون یا نجاست.....
- ۵۰ ۸.۲.۴.۲.۱. مبحث هشتم: حرمت انباری.....
- ۵۱ ۱.۸.۲.۴.۲.۱. الف: نوع فعال.....
- ۵۱ ۲.۸.۲.۴.۲.۱. میت: نوع اشغالی.....
- ۵۱ ۳.۸.۲.۴.۲.۱. جز موج غیر سفید.....
- ۵۳ ۹.۲.۴.۲.۱. مبحث نهم: اصحاب.....
- ۵۴ ۱۰.۲.۴.۲.۱. مبحث دهم: صل عملی.....
- ۵۵ ۵.۳.۱. گذار پنجم: حقوق حیوانات.....
- ۵۵ ۱.۵.۲.۱. مبحث اول: پیدایش حیات و جایگاه حیوانات.....
- ۵۵ ۱.۱.۵.۲.۱. پیدایش نظریه‌ی حوده‌خودی به خلق الساعه بودن.....
- ۵۵ ۲.۱.۵.۲.۱. نظریه‌ی کیهانی.....
- ۵۶ ۳.۱.۵.۲.۱. نظریه‌ی اوپارین (نکاملی اثر).....

۴۱.۵.۲.۱	مضریه خلقت:	۵۶
۵.۱.۵.۲.۱	خلقت زمین و موجودات در قرآن کریم	۵۶
۶.۱.۵.۲.۱	خلقت انواع موجودات زنده	۵۶
۷.۱.۵.۲.۱	انسان و طبیعت	۵۶
۲.۵.۲.۱	مبحث دوم: اندیشه‌های انسان در مورد حقوق حیوانات	۵۷
۳.۵.۲.۱	مبحث سوم: بررسی حقوق حیوانات در اسلام	۵۹
الف	مبانی حقوق حیوانات در قرآن کریم	۵۹
۱.۳.۵.۲.۱	تدریس در خلقت چهارپایان و حیوانات اهلی	۵۹
۲.۳.۵.۲.۱	تکامل و خشر حیوانات در قیمت	۶۱
۴.۳.۵.۲.۱	مبحث چهارم: ضرورت نفعی حیوانات در فقه اسلام	۶۱
۵.۳.۵.۲.۱	مبحث پنجم: نهی از خشونت و احراق	۶۳
۶.۳.۵.۲.۱	مبحث ششم: حق حیات حیوانات در حقوق اسلام	۶۴
۷.۳.۵.۲.۱	مبحث هفتم: بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان	۶۵
۶.۳.۲.۱	گفتار ششم: دلایل نوجبه نفعال و دلایل عدم پذیرش انتقال عضو از حیوان به انسان	۶۶
الف	دلایل نوجبه نفعال عضو از حیوان به انسان	۶۶
ب	دلایل کلی عدم پذیرش انتقال عضو از حیوان به انسان	۶۷
۱.۲.۶.۲.۱	مسائل پزشکی	۶۷
۳.۲.۶.۲.۱	مسائل اخلاقی و روانی	۶۷
۳.۲.۶.۲.۱	مسئله سلامت جامعه	۶۸
۴.۲.۶.۲.۱	مسائل قانونی	۶۸
۵.۲.۶.۲.۱	مسئله کیفیت زندگی	۶۸
۶.۲.۶.۲.۱	مسئله حقوق حیوانات	۶۸
۷.۲.۶.۲.۱	اعتقادات دینی	۶۸

بخش دوم: بررسی جامع فقهی و حقوقی در تکنولوژی پیوند عضو از حیوان به انسان

فصل اول: نگاه فقهی به پیوند عضو از حیوان به انسان	۷۲	
الف: حکم پیوند اعضای حیوان به بدن انسان	۷۵	
۱.۱.۱.۲	پیوند عضو حیوان حلال گوشت یا ذبح شرعی	۷۳
۲.۱.۱.۲	پیوند عضو حیوان حلال گوشت بدون ذبح شرعی	۷۶
۳.۱.۱.۲	پیوند عضو حیوان حرام گوشت	۷۸
۴.۱.۱.۲	پیوند عضو حیوان نجس العین مثل سگ و خوک	۷۸
۱.۴.۱.۲	بررسی ادله امکان حواز پیوند اعضای حیوان نجس العین به انسان از منظر فقه	۸۰
۱.۱.۴.۱.۲	اولین دلیل: فاعده‌ی اضطرار	۸۰

- ۸۰..... ۱.۱.۱.۴.۱.۲ اصطلاح در آیات
- ۸۲..... ۲.۱.۱.۴.۱.۲ اصطلاح در روایات
- ۸۳..... ۲.۱.۴.۱.۲ دومین دلیل: حکم عقل
- ۸۴..... ۲.۱.۴.۱.۲ سومین دلیل: مؤیدات حجاز (قاعدگی لایسرر، قاعدگی لاجرج).....
- ۸۴..... قاعدگی لایسرر.....
- ۸۴..... ۱.۲.۱.۴.۱.۲ مستندات نفی صرر (قاعدگی لایسرر).....
- ۸۴..... ۱.۱.۳.۱.۴.۱.۲ مستند قرآنی.....
- ۸۵..... ۲.۱.۳.۱.۴.۱.۲ مستند روایی.....
- ۸۵..... قاعدگی لاجرج.....
- ۸۵..... ۲.۳.۱.۴.۱.۲ مستندات غیر خرج القاعدگی لاجرج.....
- ۸۵..... ۱.۲.۳.۱.۴.۱.۲ مستند قرآنی.....
- ۸۷..... ۲.۲.۲.۱.۴.۱.۲ مستند روایی.....
- ۸۹..... ۴.۱.۴.۱.۲ چهارمین دلیل: اصول عملیه.....
- ۹۰..... ۵.۱.۴.۱.۲ دلیل پنجم: دیدگاه فقه‌های معاصر.....
- ۹۱..... ۱.۵.۱.۴.۱.۲ نقد و بررسی دیدگاه مخالف در پیوند حیوان نجس العین به انسان.....
- ۹۱..... ۴.۱.۵.۱.۴.۱.۲ منع مشابه به دلیل نداشتن منفعت حلال و نجاست.....
- ۹۳..... ۲.۱.۵.۱.۴.۱.۲ روایات‌های مربوط به عدم حواز از حیوان ندکیه شده.....
- ۹۴..... جمع‌بندی.....
- ۹۴..... ۲.۱.۲ ب: بررسی مسأله‌ی صهارت و نجاست عضو پیوندی و صحیح یا عدم صحت نماز با آن.....
- ۹۴..... ۱.۲.۱.۲ طهارت و با نجاست عضو پیوندی از حیوان نجس العین.....
- ۹۵..... ۳.۱.۲ ج: وضو، غسل و حکم نماز با اعضای پیوندی.....
- ۹۷..... فصل دوم: بررسی حقوقی پیوند عضو از حیوان به انسان.....
- ۱۰۰..... ۱.۲.۲ بررسی قابلیت مطالبه‌ی دینی عضو پیوندی از حیوان به انسان.....
- ۱۰۲..... ۱.۱.۲.۲ مبانی فقهی، حقوقی و فقهی قابلیت مطالبه‌ی دینی سگده به عضو پیوند شده.....
- ۱۰۹..... ۲.۲.۲ بررسی مسئولیت فضاصل در عضو که از حیوان به انسان.....
- ۱۱۰..... ۲.۲.۲ نتیجه‌گیری.....

بخش سوم: بررسی چالش‌های اخلاقی و پزشکی در پیوند عضو از حیوان به انسان

- ۱۱۳..... فصل اول: چالش‌های اخلاقی در پیوند عضو از حیوان به انسان.....
- ۱۱۵..... مقدمه.....
- ۱۱۶..... ۱.۱.۳ گذر اول: چالش‌های اخلاقی در پیوند عضو از حیوان به انسان.....
- ۱۱۶..... ۱.۱.۱.۳ مسأله‌ی انتقال بیماری از حیوان به انسان (Xenosis) از لحاظ اخلاقی.....
- ۱۱۸..... ۲.۱.۱.۳ انتقال بیماری از حیوان به انسان و از آن به جامعه.....

۱۱۹	انتشار عفونت از طریق مسافرت و مهاجرت به سایر نقاط جهان
۱۱۹	مسائل روحی و روانی
۱۲۰	بررسی فرد بیمار
۱۲۰	دیدگاه جامعه
۱۲۱	انتخاب مناسب گیرنده‌ی پیوند
۱۲۱	مسئله‌ی حقوق حیوانات
۱۲۲	مسئله‌ی اعتقادات دینی
۱۲۳	حفظ هویت انسانی و مسخ انسان (حیوان صفت شدن)
۱۲۴	تغییرات نظام طبیعی
۱۲۴	مسئله‌ی اخلاقی پژوهش
۱۲۵	گفتار دوم: چالش‌های اخلاقی در پیوند عضو از حیوان تراخته به انسان
۱۲۵	مقدمه
۱۲۵	انتقادات اخلاقی (ذاتی)
۱۲۵	انتقادات اخلاقی ذاتی!
۱۲۷	انتقادات عرصه‌ی اخلاقی
۱۲۷	اخلاق جانور محور
۱۲۷	انتقادات انسان محور فردی
۱۳۱	انتقادات انسان محور جمعی
۱۳۲	اخلاق جانور محور (اخلاق حیوانات)
۱۳۴	نتیجه‌گیری
۱۳۶	قول مختار
۱۳۷	فصل دوم: چالش‌های پزشکی در پیوند عضو از حیوان به انسان
۱۳۹	مقدمه
۱۳۹	بیان مسئله
۱۳۹	گفتار اول: حالات پیوند بین گیرنده‌ی عضو و دهنده‌ی عضو (ایمپونوزی پیوند)
۱۴۰	بروگرافت
۱۴۰	الوگرافت
۱۴۰	گزنوگرافت
۱۴۱	ایمنی‌شناسی
۱۴۱	انتی‌ژن: (Ag)
۱۴۲	آنتی‌بادی (Ab)
۱۴۲	سیستم ایمنی (Immune System)

- ۱۴۴..... انواع سیستم ایمنی بدن.....
- ۱۴۴..... ۱.۷.۱.۲.۳. سیستم ایمنی ذاتی (طبیعی).....
- ۱۴۴..... ۳.۷.۱.۲.۳. سیستم آکنسایبی (تجلیفی).....
- ۱۴۴..... ۱.۲.۷.۱.۲.۳. ایمنی همورال (Humoral Immunity).....
- ۱۴۵..... ۲.۲.۷.۱.۲.۳. ایمنی ب واسطه سلول.....
- ۱۴۵..... A.۱.۲.۳. لنفوسیت (Lymphocyte).....
- ۱۴۶..... ۹.۱.۲.۳. لِف (Lymph).....
- ۱۴۵..... ۱.۰.۱.۲.۳. سلول‌های سیستم ایمنی بدن.....
- ۱۴۵..... ۱.۰.۱.۲.۳. سلول‌های B (B-Cell).....
- ۱۴۵..... ۲.۰.۱.۲.۳. سلول‌های T (T-Cell).....
- ۱۴۶..... ۳.۰.۱.۲.۳. سلول‌های کربولوسیت.....
- ۱۴۶..... ۴.۰.۱.۲.۳. سلول‌های ماکروفاژها (Macrophage).....
- ۱۴۶..... ۵.۰.۱.۲.۳. سلول‌های دندرنیک (Dendritic cells).....
- ۱۴۶..... ۱.۱.۲.۳. مهندسی ژنتیک (Genetic Engineering).....
- ۱۴۷..... ۲.۲.۳. گفتار دوم: پیوند اعضای حیوان به انسان از منظر پزشکی.....
- ۱۴۸..... ۱.۲.۳.۳. چالش‌های پزشکی در پیوند عضو از حیوان به انسان.....
- ۱۴۸..... ۱.۱.۲.۲.۳. عدم سازگاری سلوژی عضو پیوندی از حیوانات به انسان.....
- ۱۴۸..... ۲.۱.۲.۲.۳. مسئله‌های انتقال بیماری از حیوان به انسان.....
- ۱۴۹..... ۳.۱.۲.۲.۳. سربت و ویروس‌های منتقل شده از بیمار به دیگران.....
- ۱۵۰..... ۲.۲.۲.۲. علل ایمونولوژیک دفع پیوند (علل پس‌زدن پیوند).....
- ۱۵۱..... ۱.۲.۲.۳. انواع رد پیوند.....
- ۱۵۱..... ۱.۱.۲.۲.۳. دفع فوق حاد.....
- ۱۵۱..... ۲.۱.۲.۲.۳. دفع حاد.....
- ۱۵۱..... ۳.۱.۲.۲.۲.۳. رد سرس.....
- ۳.۲.۲. گفتار سوم: راهکارهای معاینه باریس زدن پیوند با روش‌های آزمایش طول عمر پیوند و جلوگیری از دفع آن.....
- ۱۵۲..... ۱.۳.۲.۳. الف: درمان سرکوب ایمنی متداول.....
- ۱۵۲..... ۱.۱.۳.۲.۳. مهارکننده‌های میتوز تکثیر سلول‌های T را مهار می‌کنند.....
- ۱۵۳..... ۲.۱.۲.۲.۳. کورتیکواستروئیدها التهاب را سرکوب می‌کنند.....
- ۱۵۳..... ۳.۱.۲.۲.۳. متابولیت‌های فار جی، خاص سرکوب‌گر ایمنی می‌باشند.....
- ۱۵۳..... ۴.۱.۳.۲.۳. از حذف لنفوسیت‌هایی که رد.....
- ۱۵۴..... ۲.۲.۲.۳. ب: درمان سرکوب ایمنی اختصاصی.....

۱۵۴ آنتی‌بادی‌ها قادرند پاسخ‌های زد پیوند را مهتر کنند.	۱-۲-۳-۲-۳
۱۵۵ مهار پیام‌های کمک تحریرگی	۲-۲-۳-۲-۳
۱۵۵ پیش‌بینی احتمال پس زدن عضو پیوندی با آزمایش خون. قبل از پیوند	۳-۲-۳-۲-۳
۱۵۶ پیش‌بینی احتمال پس زدن عضو پیوندی با استفاده از سلول‌های بنیادی	۳-۲-۳-۲-۳
۱۵۷ تولید عضو پیوندی در بدن حیوان، با استفاده از سلول‌های تنیدگی بیمار نیازمند	۳-۲-۳-۲-۳
۱۵۸ استفاده از حالت مدارا با تولرانس	۳-۲-۳-۲-۳
۱۵۹ استفاده از فناوری‌های جدید در ساختن عضو پیوندی به کمک پریمت سفیدی	۳-۲-۳-۲-۳
۱۶۱	

فهرست منابع

WWW.KETAB.IR

مقدمه

WWW.KETAB.IR

بسر از دیرناز رویای جابه‌جایی اعضای فاسد خود با اعضای صحیح دیگر انسان‌ها یا حیوانات را در سر داشته است. در مومیایی‌های مصری به جامانده از ۲۵۰۰ سال پیش، اولین مدل‌های به کارگیری دندان مردگان در انسان‌های زنده مشاهده می‌شود. لذا پس از این جابه‌جایی اعضاء و همگام با پیشرفت دانش پزشکی، مسائل جدیدی در مقابل دیدگان اندیشوران فقه و حقوق قرار گرفت. یکی از مسائل نوس در حوزه پزشکی، برداشت و پیوند عضو می‌باشد که امروزه از ششوه‌های رایج در درمان بسیاری از بیماری‌ها به شمار می‌رود. سؤال‌های بی‌شماری در زمینه پیوند عضو مطرح است که فقها نمی‌توانند درباره‌ی آنها سکوت اختیار کنند. لذا پس از بررسی این مهم و پیدا کردن تصویر کامل و جامع نسبت به این موضوع با استناد به ادله‌ی فقهی و شرعی، پاسخ‌گو باشند چرا که فقه باید پاسخ‌گوی شماری از احکام مرتبط با پیوند اعضا باشد بنابراین ضروری است احکام این مسائل از منون فقهی استخراج گردد و به جامعه ارائه گردد.

موضوع پیوند اعضاء امروزه در عرصه‌ی درمان توجه بسیاری از پزشکان را به خود جلب کرده و نگرانی‌های بسیاری را در سطح جامعه برانگیخته است.

پژوهش‌های انجام شده، احتمال داده‌اند که شاید عمده‌ترین مشکل اجرائی کمبود اعضای کافی برای پیوند باشد، یعنی مهم‌ترین علتی که برای این امر می‌توان برشمرد، عدم وجود تعادل میان درخواست برای پیوند عضو و تعداد عضو آماده برای پیوند است. این مسأله

هنگامی بیشتر ظاهر می‌شود و به معضل تبدیل می‌گردد که بسیاری از بیماران در اثر پیشرفت بیماری، نتوانند مدت طولانی در لیست انتظار عضو پیوندی قرار گیرند، و ادامشی این وضعیت به از دست دادن جانشان منجر شود، زیرا در حال حاضر، بیماران در کنار رنج ناشی از عدم کارکرد مناسب عضو معیوب خود، هر روزه نگرانی و تنش‌های روحی و روانی مضاعفی را نیز در هنگام انتظار برای دریافت عضو سالم تحمل می‌کنند. این مشکل در حال حاضر بیش از قبل شدت یافته است تا آنجا که برای نمونه در سال ۲۰۰۸ در آمریکا تخمین زده شد، که در حدود ۹۷۰۰۰ نفر در لیست انتظار برای دریافت عضو بودند، در حالی که روزانه ۱۳ نفر از آنها به دلیل عدم وجود عضو در زمان ضرورت جان خود را از دست دادند.^۱

یا خلق اعلام مرکز سلامتی در چین سالانه بیش از ۱/۵ میلیون نفر به پیوند عضو نیاز دارند، اما نیاز در این زمینه بیشتر از عرضه است و هر سال کمتر از ده هزار عمل پیوند در این سرزمین صورت می‌گیرد.^۲

در کشور ایران حدود ۷۰۰۰ نفر بیمار کلیوی فقط تحت پوشش انجمن حمایت از بیماران کلیوی قرار دارند و هر ساله صدها نفر به دلیل نارسایی کلیوی و عدم دستیابی به کلیه پیوندی می‌میرند و هزاران نفر به مدد دستگاه‌های دیالیز علاوه بر هزینه‌ی سرسام‌آور، زندگی مشقت‌باری را می‌گذرانند.^۳

بنابراین ممکن است این سؤال مطرح شود که آیا می‌توان به دنبال راه‌های جایگزین بود و برای مثال، عضو حیوان را به انسان پیوند زد؟ آیا از منظر فقهی، حقوقی روا خواهد بود و دچار چالش‌های اخلاقی پزشکی نخواهد شد.

طلب پیوند، موضوعی در حال تعبیر و پیشرفت است، در سال‌های اخیر، پیشرفت‌های عمده در حوزه‌ی پیوند اعضا و بافت‌ها، امیدهای فراوانی در بیماران نیازمند ایجاد نموده است. هم‌زمان با پیشرفت‌های علمی در امر پیوند و افزایش میزان موفقیت آن، نیاز به بررسی اعضای

۱. پژوهش‌های علمی، چالش‌های اخلاقی پیوند اعضای حیوانات برای چینه به انسان، ص ۲.

۲. موسوی، مرتبه، پیوند اعضای بدن خوگ با انسان در چین، ص ۳.

۳. لاریجانی، باقر، نگرانی جامع به پیوند اعضا، ص ۲۴.

بیوندی نیز افزایش یافته است. لذا جسد و جوی راه‌های جدید فراهم کردن عضو و بافت بیوندی مورد توجهی محققین قرار گرفته است. از این لحاظ، روز به روز، توجه به شیوه‌های جایگزین مانند منابع غیر انسانی (اعضای حیوان، اعضای مصنوعی) منابع جایگزین انسانی، استفاده از بافت رובان و جنین و نیز استفاده از سلول‌های بنیادی انسانی، افزایش یافته است.^۱

به دلیل کمبود اعضای بیوندی انسانی و نیاز فراوان به این نوع پیوند، منابع فعلی پاسخ‌گوی نیاز جامعه نبوده و امکان استفاده از اعضای قابل پیوند حیوانات که دارای منابع نامحدود است، یک موضوع اخلاقی، حقوقی، اجتماعی و به ویژه مذهبی افزایش یافته است.^۲

Xenotransplantation واژه‌ای یونانی است که به انتقال عضو (کلیه، قلب، کبد و ...) بافت (پوست و ...) یا سلول (سلول‌های مغزی جهت درمان مبتلایان به پارکینسون و یا سلول‌های پانکراس جهت درمان بیماران مبتلا به دیابت و ...) از گونه‌ای به گونه دیگر گفته می‌شود و روندی است که طی آن پدید از حیوان به انسان صورت می‌گیرد.^۳

۱. ضیفی، مریم و همکاران، ملاحظات اخلاقی در پیوند اعضا از حیوان به انسان، ص ۶۶.

۲. همان.

۳. همان.